

"Ефект синергії"

Олег КУКЛІН

26 жовтня 2021

Підсумки вступної кампанії 2021 року ще раз підтвердили загальновідому тенденцію: більшість абітурієнтів прагне вступити в заклади вищої освіти Києва, Львова та Харкова. За останні 15 років у місті Черкаси кількість студентів скоротилася вдвічі, хоч кількість університетів та коледжів не зменшилася.

Економіка Європейського Союзу фундаментально заснована на знаннях, а тому розвиток освітньої системи вищої школи з огляду на євроінтеграційні прагнення України набуває першорядної важливості й для вітчизняної економіки, зокрема регіональної. Отож подальше економічне зростання регіонів — нинішніх донорів молоді неможливе без сталого розвитку людського капіталу.

На нашу думку, міжнародна співпраця у галузі вищої освіти не лише підвищує якість та ефективність регіональної освіти, а й сприяє розвитку людського капіталу в кількісному і якісному вимірах. Тому цікавим може бути досвід організації міжнародної роботи із залученням грантових коштів у Черкаському державному бізнес-коледжі, лідері в цьому напрямі серед коледжів України та закладів вищої освіти Черкащини.

Нові технології з Європи й Америки

Перший міжнародний договір про співпрацю в нашому навчальному закладі, який відкрився 1966 року, було укладено з колегами з німецького міста Біттерфельд ще 1973-го. З 1975-го по 1989 рік відбувалися щорічні обміни студентів та педагогічних працівників для проходження ознайомчо-виробничої практики в Україні та Німецькій Демократичній Республіці. У програмі міжнародних обмінів, яка тривала 14 років, узяли участь майже чотириста черкашан і саксонців.

Міжнародна співпраця отримала новий поштовх для розвитку після проголошення незалежності України. У травні 1993 року було укладено договір про міжнародну співпрацю з центром політичної освіти Землі Нижня Саксонія, ФРН. Згодом нашим партнером стала професійна школа імені Отто Бреннера з міста Ганновера. Традицію щорічної практики за кордоном для студентів та викладачів з України та Німеччини протягом 1993—1999 років було продовжено.

Але істотні зміни у розвитку навчального закладу відбулися після його введення до програми ТРАНСФОРМ уряду ФРН. За дорученням майбутнього міністра освіти України Валентина Зайчука 1994 року було організовано зустріч у

Берліні представників українських та німецьких освітян, яка завершилася укладанням угоди про співпрацю.

Це був один з перших освітніх грантів в історії незалежної України обсягом мільйон німецьких марок. Три навчальні заклади з Києва, Черкас та Запоріжжя протягом 1995—1999 років провели кардинальну трансформацію кадрового складу і матеріально-технічної бази та розпочали підготовку підприємців за освітніми технологіями європейської асоціації EUROPEAN International і незабаром стали її членами. Так в Україні з'явилися перші дипломовані комерсанти та було започатковано нову спеціальність «Комерційна діяльність». Згодом напрацювання учасників проєкту було мультипліковано ще на 15 коледжів та училищ України.

Накопичений досвід міжнародної співпраці заклав міцні підвалини формування інституційних знань для подальшого успішного розвитку нашого державного бізнес-коледжу.

Потужний імпульс від партнерів

Протягом останніх 20 років студенти й викладачі коледжу брали участь у різноманітних міжнародних програмах у США, Канаді, Франції, Великій Британії, Ірландії, Чехії, Латвії, Польщі, на Мальті, в Болгарії, Фінляндії, Іспанії, Німеччині.

Розгалужені контакти за кордоном дали змогу знайти надійного партнера у Європейському Союзі — вищу школу менеджменту інформаційних систем ISMA в Латвії й разом з нею двічі виграти гранти Програми ЄС «Еразмус+» з академічної мобільності на 2017—2019 та 2020—2022 роки. Від початку першої програми вже вдалося залучити 73 457 євро — 19 студентів та викладачів отримали персональні гранти та навчалися протягом семестру або викладали й переймали європейський педагогічний досвід у Ризі. Троє навчаються там і тепер, а їх семестровий грант 5275 євро повністю покриває всі витрати.

Новий вектор розвитку закладу з'явився після мого двомісячного навчання в університеті штату Флорида за програмою міжнародних лідерів-відвідувачів 2016 року. До речі, це був перший значний грант Державного департаменту США, який зміг вибороти освітянин Черкащини.

У серпні 2016 року відбувся перший візит представника одного з найбільших коледжів США — Бровард коледжу зі штату Флорида. Ми створили спільну робочу групу й розпочали імплементацію напрацювань найкращих американських коледжів у практику освітнього процесу Черкаського державного бізнес-коледжу.

Надалі, 2017-го, здійснили проєкт за програмою академічних обмінів імені Фулбрайта в Україні з американським коледжем Санта Фе з міста Гейнсвіл.

Перед візитом професіонала Дага Джонса у коледжі в найкоротші терміни було створено умови для перебування осіб, які користуються інвалідними візками.

2018-го та 2019 року групі науковців нашого навчального закладу вдалося двічі перемогти у складному доборі грантових програм Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні та реалізувати два проєкти: «Впровадження вимог щодо академічної доброчесності у навчальний процес коледжів та технікумів» і «Рекомендації стосовно вибору професії для забезпечення академічної доброчесності» за грошової підтримки загальною сумою 40 600 доларів США.

З 2016-го по 2019 рік налагодили співпрацю з факультетом комп'ютерних наук Гарвардського університету в межах всеукраїнського проєкту «Технологічна нація» від некомерційної організації Brain Basket Foundation. Студенти — майбутні IT-фахівці протягом чотирьох місяців безплатно вивчали курс з основ програмування «CS50» та після успішного проходження всіх етапів навчання отримували гарвардські сертифікати.

Співпрацю з американськими колегами з Корпусу миру США в Україні ми розпочали ще 1999 року за напрямками «Викладання англійської мови як іноземної» та «Молодіжний розвиток». У 2002—2014 та 2017—2020 роках у бізнес-коледжі постійно працювали волонтери корпусу, які спілкувалися зі студентами й викладачами та опосередковано впливали на їхній професійний розвиток.

Пандемія не стала на заваді

Черкаський державний бізнес-коледж на досягнутому не зупиняється, постійно шукає нові можливості навіть у періоди кризи. На початку 2021 року 18 студентів узяли участь у доборі для участі у новій програмі «Ініціатива місцевих коледжів» (Community College Initiative Program — ССІР) Державного департаменту США, що надає однорічне академічне навчання в американському коледжі. Посольство США в Україні підбрало п'ять українських учасників — два гранти отримали здобувачі із двох різних закладів вищої освіти Києва, по одному — із Хмельницького й Тернополя і один грант отримала студентка бізнес-коледжу Вероніка Фалілеєва, майбутній маркетолог.

Грантова програма ССІР, яка розпочалася в липні 2021 року, формує прикладні навички у медіаграмотності й боротьбі з дезінформацією, поліпшує лідерські здібності, зміцнює рівень володіння англійською мовою й передбачає фінансування в розмірі 49 000 доларів США для кожного учасника. Програма надає можливості для професійних стажувань та служби громаді, які формують взаєморозуміння шляхом занурення в культуру та повсякденне життя Сполучених Штатів.

Це десятий проєкт у коледжі, який реалізують спільно з урядовими структурами США. Чотири з них: «Відкритий світ» Конгресу США, програми

міжнародних лідерів-відвідувачів, «Симпозіум випускників у Вашингтоні» та «Ініціатива місцевих коледжів» Державного департаменту США — дали змогу викладачам і студентам навчатися або стажуватися у США в 2015—2021 роках. У цих програмах нам вдалося залучити понад 145 000 доларів США грантових коштів, хоч торік всесвітня пандемія коронавірусу фактично призупинила міжнародну діяльність.

Число студентів не зменшується

В умовах нестабільної економічної ситуації будь-який заклад вищої освіти потребує незначних, але постійних змін, які позитивно сприймають та підтримують передовсім здобувачі освіти та їхні батьки, науково-педагогічні й педагогічні працівники та адміністративно-управлінський персонал. У разі такої підтримки виникає ефект синергії, що сприяє збільшенню проєктів міжнародної співпраці.

Саме так було реалізовано проєкти з центром економічних досліджень та післядипломної освіти Карлового університету у Празі та британською мовною школою у Челтнемі у 2017—2020 роках, Фондом німецької економіки з міжнародної співпраці 2019-го, Інститутом англійської мови NSTS з Мальти 2018-го, неурядовою організацією Німеччини «Допомога дітям з Чорнобиля у Веймарі» 2016-го, польською Вищою школою інформатики та комп'ютерних мистецтв у Лодзі 2015-го, літню практику студентів у Болгарії у 2019—2021 та стажування студентів у Латвії в 2016—2019 роках.

Може, тому наш бізнес-коледж — один з трьох закладів вищої, фахової передвищої та професійно-технічної освіти Черкащини, в яких кількість студентів не зменшилася за останні десять років. А за показниками набору на спеціальності «Інженерія програмного забезпечення» та «Комп'ютерна інженерія» стабільно випереджає черкаські університети.

За підсумками прийому абітурієнтів цього року можемо зазначити ще один цікавий факт: з поміж 39 шкіл у місті Черкаси кожне восьме свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти отримуватиме випускник державного бізнес-коледжу. Цього року за підсумками ЗНО з математики сім учнів із трьох навчальних закладів Черкащини отримали максимальні 200 балів, серед них студент II курсу нашого коледжу Андрій Кушнір.

На жаль, більшість регіональних закладів вищої освіти не здатна подолати негативну тенденцію скорочення контингенту студентів і не звертає уваги на розвиток міжнародної співпраці, яка істотно впливає на вибір молоді для подальшого навчання.

Забезпечення конкурентоспроможності регіональних систем вищої освіти в національному освітньому просторі потребує обґрунтованих раціональних дій,

які впливатимуть на потенційних абітурієнтів та їхніх батьків і відповідно на розвиток людського капіталу в регіоні.

При копіюванні даної статті посилання на джерело обов'язкове: <http://www.ukurier.gov.ua>